

Naziv studija	Integrirani preddiplomski i diplomski učiteljski studij			
Naziv kolegija	Fonologija hrvatskoga standardnog jezika			
Status kolegija	Obvezni			
Godina	1. godina	Semestar	1. semestar	
ECTS bodovi	7			
Nastavnik	Doc. dr. sc. Jasminka Brala-Mudrovčić			
e-mail	jmudrovcic@unizd.hr			
vrijeme konzultacija				
Suradnik / asistent				
e-mail				
vrijeme konzultacija				
Mjesto izvođenja nastave				
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, seminari, vježbe, samostalni zadatci.			
Nastavno opterećenje P+S+V	30P+15S+0V			
Način provjere znanja i polaganja ispita	Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; sudjelovanje u pravopisnim, pravogovornim i gramatičkim vježbama; pismeno i usmeno izlaganje seminarskoga rada, pismeni i usmeni ispit.			
Početak nastave	listopad	Završetak nastave	siječanj	
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
	veljača	veljača	rujan	rujan
Ishodi učenja	Nakon položenoga ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni: uočavati odmak od standardnojezičnih normi u pismenome i usmenome iskazu; primijeniti usvojene fonološke, naglasne, pravopisne i pravogovorne norme.			
Preduvjeti za upis	<ul style="list-style-type: none"> - Osnove jezične kulture, temeljna gramatička i pravopisna predznanja predviđena srednjoškolskim programom Hrvatskoga jezika - Temeljne komunikacijske sposobnosti - Osnove informatičke pismenosti 			
Sadržaj kolegija	Sporazumijevanje: jezično i nejezično. Jezične uloge. Jezične djelatnosti. Vrste jezičnih djelatnosti (slušanje i čitanje, govorenje i pisanje, međudjelovanje, posredovanje). Kategorizacija u jeziku. Osnovni pojmovi. Idiomi hrvatskoga jezika. Određenje hrvatskoga standardnog jezika, normiranost (gramatike, pravopisi, rječnici); Fonetika i fonologija; opis i dioba glasova; svojstva glasova; glasovne promjene. Prozodijska obilježja; naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika.			
Obvezna literatura	1. Babić i dr. (2007), <i>Glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika</i> , Zagreb: NZ Globus (Brozović, D.: <i>Fonologija hrvatskoga standardnog jezika</i> , 161-257;			

	<p>Težak, S.: <i>Morfonologija (Glasovne promjene u hrvatskome književnom jeziku)</i>, 261- 276).</p> <p>2. Jelaska, Z. (2004), <i>Fonološki opisi hrvatskoga jezika. Glasovi, slogovi, naglasci</i> (dio o glasovima i naglascima), Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.</p> <p>3. Silić, J. (1998. i kasnija izdanja), <i>Fonologija hrvatskoga jezika: udžbenik za 1. razred gimnazije</i>, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>4. Barić, E. i dr. (1995), <i>Hrvatska gramatika</i>, Zagreb: Školska knjiga.</p>
Dopunska literatura	<p>1. Babić, Z. (1995), <i>Fonetika i fonologija hrvatskoga jezika</i>, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>2. Babić, S. - Finka, B. - Moguš, M. (IV. i kasnija izdanja), <i>Hrvatski pravopis</i>, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>3. Ham, S. (2002), <i>Školska gramatika hrvatskoga jezika</i>, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>4. Težak, S - Babić, S. (2005), <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>5. Brozović, D. (2007), <i>Fonologija hrvatskoga standardnoga jezika</i>, Zagreb: NZ Globus.</p> <p>6. Turk, M. (1992), <i>Fonologija hrvatskoga jezika (raspodjela fonema)</i>, Izdavački centar Rijeka i Tiskara Varaždin.</p> <p>7. Vukušić i dr. (2007), <i>Naglasak u hrvatskome književnom jeziku</i>, Zagreb: NZ Globus.</p>
Internetski izvori	-
Način praćenja kvalitete	Evaluacijska anketa
Uvjeti za dobivanje potpisa	Pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi, izrada i prezentacija seminarskoga rada. Smatra se da student nije izvršio svoje nastavne obaveze ukoliko je izostao s više od 30 % nastave. Nastavnik evidentira prisutnost studenata na početku svakoga sata.
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	Završni ispit - studenti koji su redovito izvršili obveze (redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, pismeno i usmeno izlaganje seminarskoga rada) pristupit će završnome ispitu. Pismeni dio ispita je eliminacijski, tj. ako student nije položio pismeni dio ispita ne izlazi na usmeni dio.
Način formiranja konačne ocjene	Konačna ocjena proizlazi iz ocjena dobivenih na pismenome i usmenome dijelu ispita i iz ocjene seminarskoga rada.
Napomena	-

Nastavne teme-predavanja

Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	listopad	Jezik i priopćavanje (komunikacija). Jezik kao sustav znakova. Narav jezičnoga znaka. Izraz i sadržaj. Supstancija i forma. Jezična ekonomija i zalihost (redundancija).	Obvezna i dopunska
2.	listopad	Idiomi hrvatskoga jezika. Hrvatski standardni jezik i njegove norme. Hrvatski pravopis.	Obvezna i dopunska
3.	listopad	Fonem. Razlikovna (distinktivna) obilježja fonema. Fonem, alofon (fonemska inačica) i fon (glas). Fonetska (akustička i artikulacijska) te fonološka (funkcionalna) svojstva fonema. Fonetika i fonologija.	Obvezna i dopunska
4.	listopad	Razdioba fonema. Samoglasnici (vokali) i suglasnici (konsonanti). Samoglasnici po mjestu i načinu tvorbe, prednji i stražnji te visoki, srednji i niski. Sonantni (zvonki) i šumni suglasnici. Suglasnici po mjestu tvorbe: dvousnjeni, zubnousnjeni, zubni, alveolarni, tvrdonepčani, mekonepčani. Suglasnici po načinu tvorbe (zatvorni, poluzatvorni i tjesnačni). Zvučni i bezvučni suglasnici. Slogotvorni i neslogotvorni fonemi.	Obvezna i dopunska
5.	studeni	Razdioba fonema.	Obvezna i dopunska
6.	studeni	Pismo. Grafem (slovo) i fonem. Oblikovanje hrvatskoga latiničkoga grafijskoga sustava. Govorni i pisani jezik. Pravopis (ortografija) i pravogovor (ortoepija).	Obvezna i dopunska
7.	studeni	Fonemi č, dž, ć i đ s pravopisnoga i pravogovornoga stajališta.	Obvezna i dopunska
8.	studeni	Fonem kao sastavni dio morfema. Morfo(fo)nem kao alternanta fonema. Morfo(fo)nologija. Alternacije fonema i fonemskih skupina: jednačenje (asimilacija) po zvučnosti i po mjestu tvorbe.	Obvezna i dopunska
9.	prosinac	Gubljenje suglasnika i/ili pojednostavljivanje suglasničkih skupina, palatalizacija i	Obvezna i dopunska

		sibilarizacija, jotacija. Alternacije ije/je/e/i te alternacije l/o.	
10.	prosinac	Naglasak (akcent) i dužina (kvantiteta). Naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika.	Obvezna i dopunska
11.	prosinac	Naglašene i nenaglašene riječi. Enklitike i proklitike.	Obvezna i dopunska
12.	siječanj	Segmentna (odsječna) i suprasegmentna (nadodsječna) obilježja. Suprasegmentna obilježja na razini rečenice: rečenični naglasak, rečenična melodija, tempo, intenzitet, stanka (vrednote govorenoga jezika). Pravopisni znakovi i razgodci. Hijerarhija razgodaka.	Obvezna i dopunska
13.	siječanj	Fonostilistika. Stilska obilježenost fonoloških jedinica. Impresivna i ekspresivna svojstva fonema, naglasaka i intonacije. Grafostilistika.	Obvezna i dopunska
14.	siječanj	Standardni jezik s povijesnoga stajališta.	Obvezna i dopunska
15.	siječanj	Standardni jezik i narječja. Glavne osobitosti fonemskoga i naglasnoga sustava štokavskoga, čakavskoga i kajkavskoga narječja u usporedbi s hrvatskim standardnim jezikom.	Obvezna i dopunska

Seminari			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	listopad	Analiza temeljnih gramatičkih i pravopisnih predznanja studenata predviđenih srednjoškolskim programom Hrvatskoga jezika	Obvezna i dopunska
2.	listopad	Komunikacijski proces	Obvezna i dopunska
3.	listopad	Odnos standardnoga, književnoga i razgovornoga jezika Norme hrvatskoga standardnog jezika	Obvezna i dopunska
4.	listopad	Glasovi i funkcija glasova u jeziku – fon, fonem, alofon	Obvezna i dopunska
5.	studeni	Analiza glasovnih promjena na odabranim primjerima iz književnih djela	Obvezna i dopunska

6.	studeni	Analiza glasovnih promjena na odabranim primjerima iz književnih djela	Obvezna i dopunska
7.	studeni	Analiza glasovnih promjena na odabranim primjerima iz književnih djela	Obvezna i dopunska
8.	studeni	Pisanje i izgovor glasova č i ć. Pisanje i izgovor glasova dž i đ	Obvezna i dopunska
9.	prosinac	Alternacije ije/je/e/i – osnovna pravila	Obvezna i dopunska
10.	prosinac	Naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika	Obvezna i dopunska
11.	prosinac	Pisanje i izgovor nenaglašenih riječi u hrvatskome standardnome jeziku	Obvezna i dopunska
12.	siječanj	Pravila pisanja pravopisnih znakova i razgodaka	Obvezna i dopunska
13.	siječanj	Glavne osobitosti fonemskih sustava čakavskoga, kajkavskoga i štokavskoga narječja	Obvezna i dopunska
14.	siječanj	Primjena pravopisnih pravila	Obvezna i dopunska
15.	siječanj	Primjena pravopisnih pravila	Obvezna i dopunska

Nastavnik:
Jasminka Brala-Mudrovčić